ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Професійна етика бухгалтера і аудитора»
на 2026-2027 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	Облік і аудит
Спеціальність	D 1 Облік і оподаткування
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну, науковий ступінь і вчене звання, посада

Артюх-Пасюта Олена Василівна
к.е.н., доцент
доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

Контактний телефон	+38-099-728-76-30
Електронна адреса	ev10111988@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.buhoblic.puet.edu.ua/forstdd.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 09.00-16.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	формування у здобувачів базових теоретичних знань та набуття практичних навичок дотримання етичних принципів та норм майбутньої професії бухгалтера, аудитора, контролера, податкового інспектора, як соціальної групи, до якої висуваються найбільш високі моральні вимоги
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: ПМК
Базові знання	Наявність базових знань з бухгалтерського обліку та аудиту
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
• ПР01. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління; • ПР07. Розробляти внутрішньофірмові стандарти і форми управлінської та іншої звітності суб'єктів господарювання. • ПР18. Дотримуватися норм професійної та академічної етики, підтримувати врівноважені стосунки з членами колективу (команди), споживачами, контрагентами, контактними аудиторіями.	• ЗК03. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. • ЗК06. Здатність до пошуку, обробка та аналізу інформації з різних джерел. • ЗК09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. • ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). • СК06. Використовувати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг з дотриманням вимог професійної етики в процесі практичної діяльності.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теоретичні засади професійної етики фахівця з обліку і аудиту		
Тема 1. Поняття та призначення професійної етики в суспільстві	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферат на одну з тем «Види професійної етики та її роль в суспільстві» або «Історія виникнення професійної етики бухгалтера».
Тема 2. Регулювання професійної етики бухгалтера та аудитора в Україні	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	На основі вивчення документів Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, Аудиторської палати України, підготувати кросворд або 3 ребуса за темою
Тема 3. Загальні етичні вимоги для професійних бухгалтерів	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування, поточна модульна робота	Підготувати кросворд або 3 ребуса за темою
Модуль 2. Практичні аспекти професійної етики бухгалтера, аудитора, контролера		
Тема 4. Етика професійних бухгалтерів в публічній практиці (аудиторів)	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповідь на одну з тем«Конфлікт інтересів аудитора та методи його вирішення» або «Проблемні питання та напрями розвитку професійної етики аудитора
Тема 5. Етика штатних професійних бухгалтерів	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповідь на тему «Потенційні конфлікти в роботі штатних бухгалтерів»
Тема 6. Етика працівників Державної аудиторської служби України	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповідь на тему «Морально-етичні принципи працівників Державної аудиторської служби»
Тема 7. Етика працівників Державної податкової служби України	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування, поточна модульна робота	Підготувати доповідь на тему «Морально-етичні принципи працівників Державної податкової служби України»

Інформаційні джерела

1. Артюх-Пасюта О. В. Структура та зміст МСА 220 (переглянутий) «Управління якістю аудиту фінансової звітності». Актуальні проблеми сьогодення у сфері фінансів, обліку та аудиту: тези доповідей науково-практичної конференції, 23 травня 2024 р. Хмельницький: ХКТЕІ, 2024. С. 157-160.
2. Белозьоров Євгеній, Артюх-Пасюта Олена Зміст та структура МСА 230 «Аудиторська документація». Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств: тези доповідей IX Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції 8-9 травня 2025 р. Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Дніпро, 2025. С. 9-12.
3. Бралатан В. П., Гуцаленко Л. В., Здирко Н. Г. Професійна етика : навч.посіб. К. : ЦУЛ, 2011. 252 с.
4. Коваль Л. В., Щендрик В. І., Артюх-Пасюта О. В. Використання звітів типу 1 чи типу 2 в підтримку розуміння аудитором користувача організації, що надає послуги відповідно до МСА 402 ««Положення щодо аудиту суб'єкта господарювання, що користується послугами організації, що надає послуги». Актуальні проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку регіону в умовах сучасних глобальних викликів: матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Кременчук, Придніпровський інститут МАУП, 30 січня 2025 р.) / за заг. ред. В. В. Татарінова. 2025. С. 226-228.
5. Кодекс етики працівників підрозділу внутрішнього аудиту: наказ Міністерства фінансів України від 29.09.2011 р. № 1217. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1195-11#Text.
6. Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів, видання 2018 р. Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (International Ethics Standards Board for Accountants). Переклад Міністерства фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/kodex_et.pdf.
7. Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту (стандарти) : видання 2017 р. / Пер. з англ. К. : Міжнародний інститут внутрішніх аудиторів, Інститут внутрішніх аудиторів України. URL: https://na.theiia.org/translations/PublicDocuments/IPPF-Standards-2017-Ukrainian.pdf.
8. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг : видання 2020 р., в 3 частинах / Пер. з англ. К. : Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України. URL:

https://mof.gov.ua/storage/files/2020-IAASB-Handbook-Volume- 1_%D1%83%D0%BA%D1%80.pdf.
9. Мілька А. І., Плаксієнко В. Я., Артюх-Пасюта О. В., Любимов М. О. Міжнародні стандарти аудиту : підручник. Полтава : ПУЕТ, 2024. 438 с.
10. Мілька А. І., Плаксієнко В. Я., Артюх-Пасюта О. В., Любимов М. О. Міжнародні стандарти аудиту : підручник 2-ге вид. перероб. та допов. Київ : ЦУЛ, 2026. 496 с.
11. Новицька О. П., О. В. Артюх-Пасюта. Сутність та оцінка рівня професійного скептицизму аудитора. Наука і молодь у XXI сторіччі : збірник матеріалів IX Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 30 листопада 2023 року). Полтава : ПУЕТ, 2023. С. 583-585.
12. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України № 2258-VIII від 21.12.2017р.. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text.
13. Правила етичної поведінки в органах Державної податкової служби: наказ Державної податковоїслужби України від 02.09.2019 р. № 52. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0052872-19#Text.
14. Середа Н. Я., Артюх-Пасюта О. В. Недоліки внутрішнього контролю, ідентифіковані під час аудиту фінансової звітності. Бухгалтерський облік, аналіз, контроль і оподаткування: стан, проблеми та перспективи розвитку: матеріали XIX Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (м. Львів, 30 травня 2024 р.). Львів : ЛТЕУ, 2024. С. 177-179.
15. Явтушок Д. В., Белозьоров Є. О., Артюх-Пасюта О. В. Введення в аудиторську практику поняття «завдання з надання впевненості»: історичний аспект. Актуальні проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку регіону в умовах сучасних глобальних викликів: матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Кременчук, Придніпровський інститут МАУП, 30 січня 2025 р.) / за заг. ред. В. В. Татарінова. 2025. С. 557-560.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- **Політика оцінювання здобувачів вищої освіти.** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Положення про організацію освітнього процесу** *https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-orgu-osv-proc.pdf*
- **Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти** https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf
- **Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості** *https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf*
- **Політика щодо відвідування**. Навчання відбувається в режимі он-лайн за допомогою дистанційних технологій.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. В ПУЕТ діють:

- **Кодекс честі студента** (*https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf*)
- **Положення про академічну доброчесність»** (*https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf*).

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

- **Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти** (*https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf*).
- **Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти** (*https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/11/polozh_pro_akademichnu_mobilnist.pdf*).
- **Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти** *посилання;* https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/10/polozh-vyznan-rezv-informal-neformal.pdf.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

- **Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій** (*https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuaczij-u-puet.pdf*)
- **Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену** (*https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/poloz_pro-apel_pidscontr.pdf*)
- **Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції** (*http://puet.edu.ua/uk/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi*).

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

- Психологічна служба: (*http://puet.edu.ua/uk/psihologichna-pidtrimka-v-puet*).

- Уповноважений з прав студентів ПУЕТ (https://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet)
- Уповноважений з питань запобігання та виявлення корупції (*http://puet.edu.ua/uk/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi*).
- **Безпека освітнього середовища:** Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» https://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання та підсумкове тестування

Види робіт	**Максимальна кількість балів**
Модуль 1 (теми 1-3): виконання навчальних завдань (32 бали); завдання самостійної роботи (8 бали); поточна модульна робота (15 балів)	45
Модуль 2 (теми 4-7): виконання навчальних завдань (24 бали); завдання самостійної роботи (6 бали);; поточна модульна робота (15 балів)	55
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	**Оцінка за національною шкалою**
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням навчальної дисципліни